

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 01 – 1232/6
Podgorica, 03.10.2016.godine

Na osnovu čl. 14 Zakona o elektronskim medijima ("Sl.list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11 i 06/13) i čl. 221 i 237 Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 60/03 i 32/11), rješavajući po žalbi gospodina Rada Miloševića iz Nikšića (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 01-1232/5 od 16.09.2016.g.), Savjet Agencije za elektronske medije, na sjednici održanoj 03.10.2016. godine, donio je

RJEŠENJE

1. **Usvaja se žalba** gospodina Rada Miloševića iz Nikšića podnesena protiv Rješenja direktora Agencije za elektronske medije br. 02-1232/4 od 02.09.2016. godine (zavedena kod Agencije za elektronske medije pod brojem 01-1232/5 od 16.09.2016.g.).
2. Poništava se prvostepeno Rješenje Agencije za elektronske medije br. 02-1232/4 od 02.09.2016. godine i predmet vraća prvostepenom organu na ponovni postupak.
3. Prvostepeni organ je dužan da dopuni postupak otklanjanjem nedostataka zbog kojih je, je iz utvrđenih činjenica, izveden pogrešan zaključak da nije došlo do kršenja čl. 7 i 8 st. 1 (u dijelu koji se odnosi na načela objektivnosti, nepristrasnosti i tačnosti) Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Službeni list CG”, br. 35/11 i 7/16).
4. Prvostepeni organ je dužan da, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 20 dana od dana prijema predmeta, donese novo rješenje.
5. Ovo rješenje će se objaviti na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
6. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Rješenjem Agencije za elektronske medije br. 02-1232/4 od 02.09.2016. godine odbijen je prigovor Rada Miloševića iz Nikšića, podnesen protiv privrednog društva „Pink M Company” d.o.o., emitera televizijskog programa „TV Pink M”, zbog kršenja čl. 55 st. 6 i 56 st 4 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: Zakon) i čl. 7 i 8 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik), povodom priloga emitovanog 11. jula 2016. godine u okviru programa „TV Pink M” u informativnoj emisiji „Minut, dva” u 19:00 časova, sljedeće sadržine:

Spiker: „Aktuelni direktor Zavoda za zapošljavanje, Rade Milošević, praktično je otjeran iz Uprave za kadrove zbog krađe telefona u toj instituciji 2008. godine, piše današnja štampa. Ipak, afera je zataškana zbog straha da bi mogla da ugrozi kredibilitet tog, u tom momentu, malog državnog organa.

No, njegova biografija je inače puna nestašluka. Prvi put je privođen sa nepunih 14 godina, zbog krađe i podmetanja požara. Prema krivičnim prijavama Milošević i njegova dva druga su 19. septembra 2000. podmetnuli požar u podrumu Dragana Ignjatovića u zgradi T 20, pri čemu su prostorije u potpunosti izgorjele kao i stvari koje su se u njima nalazile. Nekoliko mjeseci nakon ovoga događaja, Milošević je sa još jednim drugom iz prostorija službe pravne pomoći u ulici Radoja Dakića u Nikšiću, ukrao dvije pisaće mašine i pečate te organizacije, a nekoliko dana kasnije i biciklo sa tavana stambene zgrade.

U izjavi za našu televiziju Milošević kaže da nije dobio otkaz u Upravi, već da je dobio novi posao i da se protiv njega ne vodi nikakav krivični postupak, što će uskoro, kako kaže, i dokazati”.

Fono izjava (Rade Milošević): „Moram reći da je ovo jedna onako dosta prizemna kampanja, i, kao što sam već ranije upoznao javnost, nikad krivično nijesam odgovarao i protiv mene se ne vodi nikakav krivični postupak, što ću uskoro i dokazati zvanična dokumentacija državnih organa Crne Gore.”

U ostavljenom roku, Rade Miloševića iz Nikšića je uložio žalbu Savjetu Agencije za elektronske medije (u daljem tekstu: Savjet Agencije) protiv navedenog prvostepenog rješenja Agencije (zavedena kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1232/5 od 16.09.2016.g.), zbog pogrešnog tumačenja Pravilnika u korist emitera. Žalbom se ističe da je prilikom donošenja Rješenja Agencije za elektronske medije br. 02-1232/4 od 02.09.2016. godine došlo do pogrešne primjene materijalnog prava i ukazuje na djelove prvostepenog rješenja koji to potvrđuju.

Podnosilac žalbe je ukazao da je „u prilogu izričito navedeno da je lopov i piroman, dakle osoba sumnjivih moralnih vrijednosti, sa isključivim ciljem da se skrene pažnja javnosti sa informacija o zloupotrebama javnih resursa (opšteg dobra) koje je otkrio obavljajući funkciju direktora Zavoda za zapošljavanje". On smatra da se „taj zaključak jasno dokazuje upoređivanjem minutaže koju je televizija Pink M posvetila izvještavanju o javno dostupnim informacijama o otkrivenim zloupotrebama u Zavodu za zapošljavanje (pomenute informacije su prenijeli svi drugi relevantni mediji) i minutaže koja je posvećena kampanji neosnovanog blaćenja koja je povedena na njegovu štetu, čime je televizija Pink M prekršila obavezu da javnost izvještava istinito, cjelovito i nepristrasno u skladu sa Zakonom i Pravilnikom".

U žalbi se navodi da se prvostepenim rješenjem „... apsolutno prenebregava obaveza da se na bilo koji način odredi o činjenici na koju je ukazao: njegovoj diskreditaciji je TV Pink M pribjeglja sa isključivim ciljem da se skrene pažnja javnosti sa informacija o zloupotrebama javnih resursa (opšteg dobra) koje je otkrio obavljajući funkciju direktora Zavoda za zapošljavanje". Takođe, žalilac poziva Savjet Agencije „da, u skladu sa svojim nadležnostima, u cilju pravilnog zaključivanja pribavi informaciju o tome koliko je TV Pink M izvještavala javnost o zloupotrebama na koje je ukazivao obavljajući funkciju direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u okolnostima opšte poznate afere 'Snimak'... i taj podatak uporedi sa podatkom o tome kolika minutaža u informativnom programu ove televizije je bila posvećena jednostranoj kampanji protiv njega". On ukazuje „da je TV Pink M prekršila Zakon i Pravilnik kojima se propisuje da je obaveza emitera koji proizvodi informativni program da to radi profesionalno i odgovorno i na taj način 'doprinese slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti' (čl. 55, st. 6 Zakona i član 7 Pravilnika)".

Podnosilac žalbe je istakao i da je „prilogom predstavljeno da je izvjesno dokazano da je lopov, iako je autoru vijesti u tom trenutku bilo jasno da nikada protiv mene nije poveden krivični postupak". U prilog takvom stavu on je citirao dio priloga u kojem se kaže: „Milošević je sa jednim drugom iz prostorija službe pravne pomoći u ulici Radoja Dakića u Nikšiću, ukrao dvije pisaće mašine i pečat te organizacije, a nekoliko dana kasnije i biciklo sa tavana stambene zgrade".

On je posebno istakao da je do pogrešne primjene Zakona i Pravilnika došlo jer:

- u prvostepenom rješenju se navodi da je „emitovani program pripremljen u formi komentara/osvrta baziranog na tekstu objavljenom istog dana u dnevnom listu 'Informer', pri čemu se „prenebregava činjenica da je na taj način emiter eksplicitno prekršio Zakon koji propisuje da: 'mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv' (član 56 st. 4 tač. 3 Zakona).
- je prvostepenim rješenjem neosnovano „suspendovano pravilo druge strane" time što je prilog proglašen za „komentar/osvrt". On ovakav stav tumači na sljedeći način: „To što se ja ne slažem sa navodima da sam lopov i piroman nije dovoljan dokaz da TV Pink M izvještava o pitanjima koja uključuju sukob, pa onda i nijesu bili obavezni da mi omoguće ravnopravno učešće u raspravi?!". On smatra da je neopravdano zanemarena činjenica da pravilo druge strane „ne dozvoljava jednostrane napade na ličnosti, niti vođenje dugotrajnih ili ponavljanih kampanja u vezi sa pojedinim ličnostima, društvenim grupama ili institucijama, bez novih relevantnih podataka koji bi opravdali produženo ili ponovljeno izvještavanje o istoj pojavi, događaju, instituciji ili ličnosti" - čl. 4 Pravilnika, tačka m) Pravilo druge strane;
- prvostepenim rješenjem se emiter ne smatra odgovornim za emitovane sadržaja sve dok program priprema na bazi informacija koje preuzima iz drugih medija, a da se ne uzima u obzir „da li su te prenešene informacije iskonstruisane izmišljotine kojima se prevazilaze granice prava na slobodno izražavanje kao u mom slučaju, ili ipak postoji javni interes da javnost bude upoznata sa njima". On smatra da „Zakon, kao ni praksa Evropskog suda za ljudska prava ne poznaju ovakvo tumačenje obaveza emitera koje je sračunato upravo kako bi TV Pink M bez ikakvih posledica zloupotrebljavala pravo na slobodno izražavanje".
- prvostepenim rješenjem je zanemarena obaveza prvostepenog organa da se izjasni na navode o kršenju zakonske „obaveze da se javnost mora informisati istinito". Istakao je

svoje navode iz prigovora da je emiter „prije emitovanja spornog priloga znao da su informacije lažne, odnosno da je emiter „saopštio javnosti da je lopov, iako mu je prije objavljivanja takve tvrdnje bilo jasno da nikada protiv njega (podnosioca prigovora/žalbe) nije vođen krivični postupak niti se ikada raspravljalo o njegovoj krivičnoj odgovornosti“.

- Prvostepenim rješenjem je „neuvjerljivo i bez utemeljenog obrazloženja“ zaključeno da se „ne može govoriti o tome“ da formulacija „u izjavi za našu televiziju Milošević kaže da nije dobio otkaz u Upravi, već da je dobio novi posao i da se protiv njega ne vodi nikakav krivični postupak, što će uskoro, kako kaže i dokazati“, predstavlja „uredničku intervenciju“ kojom je njegova izjava „nedvosmisleno i isključivo vezana za prvu od više izgovorenih laži – da je otuđio telefon u Upravi za kadrove“. Ponovio je navode iz prigovora da „na ovaj način TV Pink M nije dozvolila ni minimalne šanse da gledalac može zaključiti da je demantovao sve lažne tvrdnje koje su mu stavljene na teret, već, naprotiv, izvodi se zaključak da samo opovrgava krađu telefona dok se odlučio da prećuti druge ozbiljne optužbe da je otuđivao tuđe stvari i podmetao požar“. On smatra da je time izbjegnuto „jedini mogući na logici i činjenicama zasnovan zaključak: proglašen sam lopovom i piromanom (u djetinjstvu) i lopovom dok sam bio zaposlen u Upravi za kadrove (u skorijem periodu - 2008), a od TV Pink M sam dobio priliku samo da kratko prokomentarišem navode da sam dobio otkaz iz Uprave za kadrove zbog navodne krađe koju sam počinio 2008. godine“.
- Prvostepeno rješenje je donijeto uz nepravilnu primjenu citiranih propisa, uz tumačenje protivno pravilima i jezičkog i ciljnog tumačenja Zakona i Pravilnika. On smatra da je prvostepenim rješenjem „obesmišljen zaštitni karakter normi, koje su propisane upravo u interesu zaštite prava javnosti da bude objektivno informisana, kao i prava osobe da bude zaštićena od jednostranih napada – blaćenja“.

U zaključku, podnositelj žalbe je predložio da Savjet Agencije ukine prvostepeno rješenje i donese na zakonu zasnovanu odluku.

Na sjednici održanoj 03.10.2016.g., Savjet Agencije je razmotrio predmetnu žalbu i tom prilikom ostvario uvid u sljedeće spise predmeta:

- Prigovor Rada Milošević iz Nikšića na rad privrednog društva „Pink M Company“ d.o.o. (u daljem tekstu: emiter), podnesen elektronskom poštom dana 03.08.2016.g. (akt broj 02-1232 od 03.08.2016.god.);
- Nalaz Sektora za monitoring (akt broj 05-1238/1 od 03.08.2016.god.);
- Zahtjev za izjašnjenje emitera povodom navoda iz prigovora (akt broj 02-1232/2 od 04.08.2016.god.);
- Izjašnjenje emitera na navode iz prigovora broj 2230-08/16 od 15.08.2016. godine (zavedeno pod br. 02-1232/3 od 15.08.2016.god.);
- Rješenje direktora Agencije za elektronske medije po prigovoru (akt br. 02-1232/4 od 02.09.2016.god.);
- Žalba na Rješenje direktora Agencije za elektronske medije (zavedena pod br. 01-1232/5 od 08.09.2016.god.).

Razmatrajući osnovanost žalbenih navoda, a na osnovu informacija i navoda sadržanih u spisima predmeta, Savjet Agencije je konstatovao sljedeće:

- 1) Dana 11. jula 2016. godine u 19:00 sati u okviru informativne emisije „Minut, dva“, emitovan je prilog, u trajanju od 79 sekundi (sadržina transkripta naprijed navedena).
- 2) Dana 03.08.2016. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor koji se odnosio na dio programskog sadržaja emitovanog dana 11. jula 2016. godine u 19:00 sati u okviru informativne emisije „Minut, dva“. Podnositelj prigovora je naveo da su „netačni i izmišljeni“ navodi objavljeni u prilogu da je „...istjeran iz Uprave za kadrove ... zbog krađe telefona“. Po njegovom mišljenju, „ova informacija je ... plasirana ... u cilju narušavanja njegove reputacije kao čovjeka koji se nalazi na poziciji direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore“.

Prigovorom je ukazano i da je „apsolutno neosnovano, neobjektivno i prizemno portretisan kao lopov i piroman, dakle osoba sumnjivih moralnih vrijednosti, sa isključivim ciljem da se skrene pažnja javnosti sa informacija o zloupotrebama javnih resursa (opšteg dobra) koje je otkrio obavljajući funkciju direktora Zavoda za zapošljavanje?“ Takav stav se, kako kaže, „dokazuje

upoređivanjem minutaže koju je emiter posvetio u izvještavanju o javno dostupnim informacijama o otkrivenim zloupotrebama u Zavodu za zapošljavanje (pomenute informacije su prenijeli svi drugi relevantni mediji) i minutaže koja je posvećena kampanji neosnovanog blaćenja koja je povedena na njegovu štetu i bez bilo kakvog utemeljenja i povoda, čime je emiter prekršio obavezu da javnost izvještava istinito, cjelovito i nepristrasno u skladu sa Zakonom i Pravilnikom".

On je posebno istakao da je prilogom „predstavljeno da je izvjesno dokazano da je lopov, odnosno osoba koja je otuđivala stvari, kako na prethodnom poslu tako i privatno, i koja je sklona podmetanju požara tj. uništavanju tuđe imovine, iako je autoru vijesti u tom trenutku bilo jasno da nikada protiv njega nije poveljen krivični postupak, a ne da je proglašen krivično odgovornom za bilo koju od tvrdnji koje su mu stavljene na teret".

U prigovoru je navedeno i mišljenje da formulacija dijela priloga koja glasi: „u izjavi za našu televiziju Milošević kaže da nije dobio otkaz u Upravi, već da je dobio novi posao i da se protiv njega ne vodi nikakav krivični postupak, što će uskoro, kako kaže i dokazati", predstavlja „uredničku intervenciju”, kojom se ostavlja utisak da je njegova izjava „isključivo vezana za prvu od više izgovorenih laži”. Ovakvom uređivačkom intervencijom, kako je navedeno u prigovoru, emiter nije dozvolio „ni minimalne šanse da gledalac može zaključiti da je demantovao sve lažne tvrdnje koje su mu stavljene na teret. Naprotiv, izvodi se zaključak da samo opovrgava krađu telefona ..., dok se odlučio da prećuti druge ozbiljne optužbe da je otuđivao tuđe stvari i podmetao požar"... Po njegovom mišljenju, „samo mu je formalno pružena mogućnost da se izjasni u vezi sa optužbama koje mu se stavljaju na teret, te da se ni u kom slučaju ne može kazati da je dobio priliku da u raspravi utiče na ravnopravan način, kako je to propisano Zakonom i Pravilnikom”.

- 3) U pisanom izjašnjenju na podneseni prigovor (akt zaveden pod br. 02-1232/3 od 15.08.2016.god.), emiter je ukazao da je 11. jula ove godine emitovao „prilog u kojem se na temelju pisanja dnevne štampe, kao i zvaničnih službenih dokumenata nadležnog državnog organa, saopštavaju činjenice iz prošlosti novopostavljenog državnog funkcionera, direktora Zavoda za zapošljavanje, za koje se ne može smatrati da su stvar privatnosti niti tvrditi da za njima (takvim činjenicama i saznanjima) ne postoji opravdan javni interes.” On smatra neosnovanim prigovor jer je, kako kaže, objavio „informacije iz legitimnih izvora (dnevna štampa i organ unutrašnjih poslova) i omogućio pomenutoj ličnosti da saopšti svoje činjenice”.

Emiter se osvrnuo na pojedine navode iz prigovora i istakao:

- U vezi sa navodima oko minutaže posvećene određenim temama: „Koliko će koje pitanje, ili izjava, dobiti prostora mjereno sekundama, zavisi od mnogo čega: stila izražavanja govornika, sadržaja i značaja onoga što govori, sposobnosti da jasno i precizno formuliše svoje misli i sl. Isključivo je pravo medija (urednika) da odlučuje šta će se objaviti.” On smatra da su neutemeljene tvrdnje podnosioca prigovora „da kraće vremensko trajanje segmenta (dijela, sadržaja) priloga obavezno znači diskriminaciju u odnosu segment (dio) koji je vremenski duži”.
- U vezi sa navodima da mu je „samo formalno pružena mogućnost da se izjasni u vezi sa optužbama koje mu se stavljaju na teret, te da se ni u kom slučaju ne može kazati da je dobio priliku da u raspravi utiče na ravnopravan način, kako je to propisano Zakonom i Pravilnikom”, da podnosilac prigovora „miješa novinarski žanr vijest i TV emisije tipa Talk show ili polemike u studiju?”

Emiter je u izjašnjenju zaključio da „u dnevnoj štampi i dokumentu državnog organa su izrečene tvrdnje i saopšteni službeni podaci o postupcima jedne ličnosti u prošlosti, ta ličnost je na to odgovorila da su izrečene tvrdnje neistinite i da će to uskoro dokazati - i to je sadržaj ... priloga”, kao i da se podnosilac prigovora nije obratio „sa zahtjevom da iskoristi pravo na ispravku i/ili odgovor u skladu sa članovima 26 do 35 Zakona o medijima”.

- 4) Stavom 6 član 55 Zakona je propisano da je emiter dužan da doprinosi: slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu; poštovanju i promociji osnovnih ljudskih prava i sloboda, demokratskih vrijednosti, institucija i pluralizma ideja; kao i unapređenju kulture javnog dijaloga i poštovanju jezičkih standarda.

- 5) Stavom 4 član 56 je propisano da emitovanje televizijskog programa mora da ispunjava sljedeće uslove: (a) događaji se moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni; (b) vijesti moraju istinito i korektno predočiti činjenice i događaje, moraju biti nepristrasne i profesionalno korektnе; (c) mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv i (d) mora se podsticati nepristrasnost, uz poštovanje razlika u mišljenjima o političkim ili privrednim pitanjima.
- 6) Članom 7 Pravilnika je propisano da su emiteri koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program dužni da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose (a) slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu i (b) poštovanju i promociji osnovnih ljudskih prava i sloboda, demokratskih vrijednosti, institucija i pluralizma ideja.
- 7) Pravilnikom je propisana (u članu 8) i obaveza elektronskih medija da poštuju, između ostalih i načelo objektivnosti (obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja) i pravilo druge strane (obaveza elektronskih medija da kod izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste, svim stranama koje su uključene u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način).
- 8) Emitovani prilog predstavlja komentar baziran na tekstu objavljenom istog dana (11. jula) u dnevnom listu „Informer“ u vezi sa, navodnim, primjerima nepodobnih djela i ponašanja direktora Zavoda za zapošljavanje, Rada Miloševića, iz vremena kad je bio maloljetnik i kada je bio angažovan u drugom državnom organu. Prilog sadrži i fonu izjavu podnosioca prigovora koja je emitovana na samom kraju priloga.
- 9) Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da u, skladu sa načelom slobode objavljivanja komentara, u skladu sa svojom uređivačkom politikom, komentariše pojave, događaje i postupke pojedinaca, uz obavezu da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu pri čemu mora voditi računa o normama propisanim Zakonom o elektronskim medijima i Pravilnikom.
- 10) Iako je u uvodnom dijelu priloga emiter naveo da „*piše današnja štampa*“, a kao pokrivalicu iskoristio kadar u kojem se vidi tekst objavljen u dnevnom listu „Informer“ (po pod nazivom „Rade Milošević oteran iz UZK zbog krađe telefona“), nastavak priloga je formulisan tako da se ne može sasvim jasno zaključiti da li su ti navodi preneseni ili se radi o komentarima emitera.

U izjašnjenju emitera se kaže da je prilog nastao „*na temelju pisanja dnevne štampe, kao i zvaničnih službenih dokumenata nadležnog državnog organa*“. Ipak, na osnovu priloga se ne može zaključiti koji su to dokumenti ni o kojem se državnom organu radi.

Imajući u vidu ozbiljnost optužbi za nepodobna djela koje se navodima stavljaju na teret podnosiocu žalbe, emiter je propustio da, na profesionalan i odgovoran način, objavi cjelovitu i nepristrasnu informaciju o podnosiocu žalbe. Naime, iako je imao namjeru da sačini prilog „*na temelju pisanja dnevne štampe, kao i zvaničnih službenih dokumenata nadležnog državnog organa*“, emiter je bio dužan da provjeri informacije prije nego objavi sljedeći navod: „*Prema krivičnim prijavama Milošević i njegova dva druga su 19. septembra 2000. podmetnuli požar u podrumu Dragana Ignjatovića u zgradi T 20, pri čemu su prostorije u potpunosti izgorjele kao i stvari koje su se u njima nalazile. Nekoliko mjeseci nakon ovoga događaja, Milošević je sa još jednim drugom iz prostorija službe pravne pomoći u ulici Radoja Dakića u Nikšiću, ukrao dvije pisaće mašine i pečate te organizacije, a nekoliko dana kasnije i biciklo sa tavana stambene zgrade*“.

Objavljivanjem ovakvog navoda emiter je objavio necjelovitu i pristrasnu informaciju jer je, bez obzira na protok vremena (skoro 16 godina), propustio da provjeri da li je i na koji način završen postupak (postupci) iniciran(i) „krivičnim prijavama“. On je, bez pribavljanja ili bar pokušaja pribavljanja informacije o rezultatu eventualno pokrenutih postupaka, odlučio da saopšti navode (komentare) koji su formulisani tako da se stiče utisak da se radi o utvrđenim činjenicama („*Nekoliko mjeseci nakon ovoga događaja, Milošević je ... ukrao dvije pisaće mašine i pečate te organizacije, a nekoliko dana kasnije i biciklo sa tavana stambene zgrade.*“). I u svom izjašnjenju emiter svoje navode definiše kao „*činjenice iz prošlosti*“.

- 11) Bez obzira što emiter tvrdi da je sačinio prilog „na temelju pisanja dnevne štampe, kao i zvaničnih službenih dokumenata nadležnog državnog organa”, ne može se isključiti njegova odgovornost za emitovani sadržaj u dijelu koji se odnosi na obavezu emitovanja sadržaja kojima će se doprinijeti cjelovitom i nepristrasnom informisanju. Savjet Agencije je posebno imao u vidu praksu Evropskog suda za ljudska prava, koja prepoznaje posebnu ulogu medija u demokratskom društvu. Sud posebno ističe da „iako ne smiju da prekorače određene granice, naročito kada su u pitanju ugled i prava drugih, dužnost medija je da saopštava informacije i ideje o svim pitanjima od javnog interesa, u skladu sa svojim obavezama i odgovornostima. Ne samo da ima zadatak da prenosi takve informacije i ideje, već i javnost ima pravo da ih prima. U suprotnom, štampa ne bi bila u stanju da obavlja svoju bitnu ulogu „čuvara javnog interesa” (Thoma protiv Luksemburga, 2001, tačka 5). Dakle, emiter je imao pravo da prenese informacije o javnom službeniku (R.Milošević), ali je morao da vodi računa da pri tome ne ugrozi prava podnosioca žalbe na zaštitu ugleda (dostojanstva), kao i prava da iznese svoje stanovište povodom navoda o navodnim nepodobnim djelima. Pored toga, on je morao da učini što je u njegovoj moći da na profesionalan i odgovoran način provjeri navode prije objavljivanja ne cjelovite informacije na način kao da su to utvrđene činjenice.
- 12) Emitovanim prilogom prekršeno je načelo tačnosti (koje je članom 4 Pravilnika definisano kao obaveza elektronskih medija da izvještavanje bude zasnovano na činjenicama, odnosno zabrana emitovanja vijesti i izvještaja za koje emiter zna ili je mogao znati da su neistiniti. Vijesti i izvještaji koji se ne mogu potvrditi, ili čija tačnost nije pouzdano utvrđena, mogu se emitovati samo ako se jasno naznači njihova nezvaničnost ili nepotvrđenost), jer je emiter propustio da navede izvor podataka na kojima bazira svoj komentar (iako ga u izjašnjenju definiše kao „zvanični službeni dokumenti nadležnog državnog organa”) da je podnosilac žalbe „podmetnuo požar” i nešto „ukrao”. Na osnovu pregleda kadrova kojima je „pokriven” prilog, a koji sadrže slike određenih dokumenata, ne može se steći utisak, a još manje utvrditi, da je to dokument nekog državnog organa. Uvažavajući pravo emitera da, u granicama njegove slobode izražavanja, traži, pribavlja i objavljuje dokumente koji ukazuju na informacije od interesa za javnost, ne može se opravdati emitovanje mišljenja i komentara koji imaju izrazito negativnu konotaciju (na štetu podnosioca žalbe), bez prethodne provjere njihove tačnosti. Jer, iako je određene „optužbe” naveo uz napomenu „prema krivičnim prijavama”, emiter je bio dužan da provjeri kakav je status postupaka za koje se vezuju te „krivične prijave”, posebno imajući u vidu značajan protok vremena od kada su navodne radnje učinjene. Umjesto toga u prilogu se, formulacijom datih komentara, potencira netačan zaključak da se radi o utvrđenim činjenicama. S obzirom na ozbiljnost datih navoda, ne može se opravdati postupanje emitera da je prilog bazirao na „pisanju dnevne štampe”. U ovom slučaju, emiter se morao pozvati na jedini pravno-formalni dokument koji može potvrditi istinitost navoda, a to je pravosnažna sudska presuda ukoliko postoji.
- 13) Emitovanim prilogom prekršeno je načelo objektivnosti (koje je članom 4 Pravilnika definisano kao obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja). Emiter je propustio da na objektivan način predstavi informacije o navodnim nepodobnim djelima podnosioca žalbe, već je neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja iznošenjem navoda bez činjeničnog osnova. Iako je emitovao fono izjavu podnosioca žalbe, on je dao komentar koji glasi: „u izjavi za našu televiziju Milošević kaže da nije dobio otkaz u Upravi, već da je dobio novi posao i da se protiv njega ne vodi nikakav krivični postupak, što će uskoro, kako kaže i dokazati”. Dakle, emitovanjem ovakve formulacije (uređivačka intervencija), prije fono izjave, može se steći utisak da se izjava odnosi samo na navode vezane za angažman u Upravi za kadrove. Upoređivanjem te formulacije sa fono izjavom može se zaključiti da je lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara diskriminatorno uticalo na način predstavljanja teme priloga, odnosno da je datim komentarima promijenjen smisao saopštenog. Jer, čak i ako je u određenom trenutku u prošlosti protiv određenog lica bio pokrenut određeni prekršajni ili krivični postupak, obaveza emitera je (posebno nakon protoka vremena od 16 godina), da provjeri kako tačnost tih navoda, tako i eventualni epilog pokrenutih postupaka. Na taj način, emiter je prekršio i načelo nepristrasnosti, koje je članom 4 Pravilnika definisano kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoji od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog

predstavljajući. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla (zlonamjerno skraćivanje ili montiranje dijelova sadržaja i sl.), odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni smisao saopštenog.

- 14) Prvostepeni organ je pravilno zaključio da prilog ne predstavlja rezultat izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste. U prilogu nije riječ o raspravi, polemici i si., niti se on bavi utvrđivanjem stavova različitih strana o konkretnom pitanju (čemu služi "pravilo druge strane"). Osim toga, emiter je, nakon objavljivanja navoda o, navodnim, nepodobnim djelima i negativnim konotacijama prenio i fono-izjavu podnosioca prigovora, čime je dao priliku podnosiocu prigovora/žalbe da komentariše date navode.
- 15) Nijesu osnovani navodi podnosioca žalbe da je prilikom donošenja prvostepenog rješenja postojala namjera tumačenja Zakona ili Pravilnika u korist emitera, a na štetu podnosioca žalbe /prigovora. U sprovođenju nadzora nad primjenom Zakona i Pravilnika, a posebno kada se radi o odredbama koje definišu programska načela ili principe, prvostepeni organ se kretao u granicama slobodne procjene, uvažavajući dva seta prava: s jedne strane, pravo na slobodu izražavanja emitera i sa druge strane, pravo podnosioca prigovora/žalbe na zaštitu dostojanstva i ugleda.

S tim u vezi, Savjet Agencije je konstatovao da su opravdani pojedini navodi iz žalbe, odnosno da je zbog izvođenja pogrešnog zaključka iz utvrđenih činjenica došlo do pogrešnog tumačenja Pravilnika da nije došlo do kršenja članova 7 i 8 st. 1 (u dijelu koji se odnosi na načela objektivnosti, nepristrasnosti i tačnosti) Pravilnika.

Članom 237 Zakona o opštem upravnom postupku je propisano da kada drugostepeni organ utvrdi da se u prvostepenom postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja su od uticaja na rješavanje stvari, a ne radi se o bitnim povredama pravila postupka iz člana 226 ovog zakona, on će dopuniti postupak i otkloniti navedene nedostatke sam ili preko prvostepenog organa ili zamoljenog organa. Nadalje, istim članom je propisano da ako drugostepeni organ nađe da će nedostatke prvostepenog postupka (utvrđivanje odlučnih činjenice i okolnosti koje su od značaja za donošenje rješenja) brže i ekonomičnije otkloniti prvostepeni organ, on će svojim rješenjem poništiti prvostepeno rješenje i vratiti predmet prvostepenom organu na ponovni postupak. U tom slučaju, drugostepeni organ je dužan svojim rješenjem da ukaže prvostepenom organu u kom pogledu treba dopuniti postupak, a prvostepeni organ je dužan u svemu da postupi po drugostepenom rješenju i da, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 20 dana od dana prijema predmeta, donese novo rješenje. Protiv novog rješenja stranka ima pravo na žalbu.

Saglasno navedenom, Savjet Agencije je odlučio kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo rješenje će biti objavljeno na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

PRAVNA POUKA

Ovo rješenje je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Tužba se podnosi u tri primjerka, sa dokazom o uplati 10,00 Eur sudske takse na žiro-račun broj 832-11521-69, shodno tarifnom broju 16. Zakona o sudskim taksama.

**Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije**

Mladen Lompar

Dostavljeno:

- Rade Milošević, podnosilac žalbe
- Direktor Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva